



foto Bernd Thaller

mag. Andreja Tkalec

KRAJEVNA IMENA V OBČINI CELJE

Moje priljubljeno jezikoslovno področje je etimologija, veda o izvoru in pomenu besed. Pričujoča raziskava prinaša zbirko vseh krajevnih imen v občini Celje z razlago njihovih pomenov.

Poimenovanja stvari in okolice so odraz poimenovalca, zato sem predvidevala, da bom v krajevnih imenih našla veliko narečnih prvin. Že med zbiranjem imen pa sem ugotovila, da so bila moja predvidevanja napačna. Narečne prvine v krajevnih imenih so v resnici redke, vsaj kar se tiče uradnih oblik. Prebivalci imena krajev namreč izgovarjajo drugače, kot so zapisana, zato sem v oklepajih ob imenih dodala fonetični, jezikoslovno zapisan izgovor.

O KRAJEVNIH IMENIH

Nikakor nisem prva, ki se ukvarjam z imeni krajev. Z izvorom in pomenom krajevnih imen se ukvarja **toponomastnika**, tudi **toponimika** (gr. *topos* – kraj + *ounouma* – ime). To je taksonomska pomožna zgodovinska, geografska in jezikoslovna znanstvena veda, njene podskupine pa predstavljajo **hidronimi** (vodna imena), **ojkonimi** (naselbinska imena), **anojkonimi** (nenaselbinska imena), **horonimi** (imena pokrajin), **oronimi** (gorska imena) in **mikrotoponimi** (imena manjših nenaseljenih površin).¹

V slovenski onomastiki se je od 2. polovice 19. stol. dalje največ pozornosti namenjal ravno preučevanju **toponimov** (F. Miklošič, F. Bezlaj).

Krajevna imena je na Slovenskem prvi zbiral Fran Metelko (1822 >), za njim Henrik Freyer (1846, dodatek k zemljevidu Kranjske, dvojezični abecedni seznam krajev). S slovenskimi zemljepisnimi imeni v luči etimologije se je prvi resno ukvarjal Fran Miklošič, ki je zbral, razvrstil v družine in pojasnil veliko število slovanskih in s tem tudi slovenskih zemljepisnih imen.² Ob prehodu iz 19. v 20. stol. se je skupina slovenskih zgodovinarjev in jezikoslovcev (s pomočjo duhovnikov in učiteljev) lotila zbiranja krajevnih pa tudi ledinskih in gorskih imen (Maks Pleteršnik, Simon Rutar, Fran Levec, Luka Pintar in Jakob Šolar, ki svojih izsledkov niso objavili), a je to delo po letu 1902 počasi presahnilo. Tako se je z gorskimi imeni v Julijskih Alpah pozneje ukvarjal Henrik Tuma, v Kamniških Alpah Vlasto Kopač, z vodnimi imeni France Bezlaj, medtem ko so ledinska imena zbrana v manuskriptivni zbirki Slovenske matice v Ljubljani (že iz časa pred 1. svetovno vojno). Na žalost pa v tej zbirki ni urejena lokalizacija imen, zato ne vemo, katerim krajem pripadajo.³ Temu je sledil Krajevni leksikon Slovenije (KLS, I-IV, Ljubljana, 1968-1980).

Približno polovica slovenskih toponimov je osebnoimenskega izvora. Naseljene kraje zelo radi imenujemo po njihovih ustanoviteljih ali nekdanjih lastnikih. Pomenske podstave

¹ Alenka Šivic Dular, Zgodovina imenoslovja v Sloveniji.

² Marko Snoj, Intervju ob izidu Etimološkega slovarja slovenskih zemljepisnih imen, <http://www.modrijan.si/slv/Knjizni-program/Knjizni-program/Knjige/slovarji/Etimoloski-slovar-slovenskih-zemljepisnih-imen>, str. 3.

³ Dušan Čop, Gorska, terenska (ledinska) in vodna imena v Sloveniji.

krajevnih imen, ki niso osebnoimenskega izvora, so zelo raznolike. Naselje je lahko poimenovano po:

- reliefnih značilnostih (*B'rę:g*),
- značilnostih ali kakovosti površja (*Č'rje:t*),
- (ne)poraslosti zemljišča (*'Li:sce*),
- načinu kultiviranja zemljišča (*Pe'pę:lŋ*),
- namembnosti kultiviranega zemljišča (*Go'ri:ca*),
- tekočih ali stoječih vodah (*'La:va*),
- rastlinah (*B'rje:zova*),
- svetnikih (*Šmar'ję:ta*).

Če se krajevno ime glasi enako kot vodno, velja pravilo, da je vodno ime starejše.

Kar četrtnina imen samostojnih slovenskih krajev je dvobesednih, obstoječih iz samostalniškega jedra in pridevniškega prilastka. Levi prilastek lahko izraža:

- prostorsko, velikostno ali časovno razmerje med dvema sosednjima krajema istega imena (*S'pɔ:dna 'Dɔ:brava, 'No:va 'va:s*),
- prostorske razsežnosti (*'Do:ug 'Pɔ:le*),
- povezanost z določeno osebo (*Š'kɔ:flja 'vje:s*).

V vlogi desnega dopolnila se največkrat pojavljajo imena večjih bližnjih krajev, najpogosteje za predlogom *pri* (*Šmar'ję:ta pr 'Cje:l*), na predlog *v* pa se navezujejo imena dolin (*Š'ma:rtŋ u 'Rɔ:žŋ do'li:n*).⁴

RAZLAGA KRAJEVNIH IMEN

Babno ('Ba:bŋ) – ime ima gotovo izvor v samostalniku 'baba', ki v celjskem narečju nima zaničljivega pomena, ampak označuje starejšo žensko, pripravno za vsako delo.⁵

Občnoimenski pomen slov. *baba* pa ni samo 'stara ženska', temveč tudi 'slok, kamnit rogelj, ki štrli iz tal ali iz skalovja, nenavadno debel kamen, odtrgana skala' in celo 'gorski vrh, vršac,

⁴ Viktor Majdič, *Imena vasi in mest v Sloveniji*.

⁵ Josip Brinar, *Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski*, str. 16.

glava'.⁶ Druga razlaga imena je manj verjetna, ker je naselje nastalo na povsem ravnem območju, je pa možno, da se je sredi polja nahajal kakšen večji kamen.

Breg (B'rɛ:g) – naselje se nahaja na desnem bregu Savinje pri Celju; občno ime *breg* je povsem brez domišljije prešlo v lastnega. Res pa je, da ima beseda *breg* dva pomena – pomeni 'nagnjen svet, strmino', pa tudi 'pas zemlje ob vodi'. V našem primeru gre za drugi pomen: **breg**⁷ (m.), g. *brega* 'ripa; collis'; izv. *bregača* 'pust hirb' (Voličina, primor.), *bregača* 'strm breg' (prleš.), *pobrešček* 'pobočje' (prleš.), *obrež*, *obrežek* 'breg, del pobočja'; nknj. *obreže* 'obala'; v 16. st. *breg* 'litus' (Megiser). V tpn. pogosto *Breg*, *Podbreg*, *Zabrege*, *Obrež*, 1050 – 1065 *Nabrezi*, 1251 *Nabregs*, 1305 *Obres* (Bezljaj).

Prim. sbh. *brijeg*; mak. *breg*; blg. *brjog*; r. *bereg*; ukr. *bereg*, *berig*; br. *berag*; p. *brzeg*; č. *breh*; slš. *breh*; dl. *brjog*; gl. *brjeh*; plb. *brig*; kaš. *břeg*; slovin. *břég*; csl. *brěgъ*. Psl. **bergъ*; sorodno je srvn. *berg* 'Berg'; got. *bairgahei* 'pogorje'; ir. *bri*; kimr. *bre* 'gora'; gal. *-briga*; alb. *burg* 'gora'; arm. *berj* 'visok', sti. *bṙhant-* 'velik, visok', avesta *bərəz-*, *bərəzi-* 'visok'; v imenih ilir. *Berginium*; traško *Βεργούλη*; stmak. *Βέργα* iz ide. **bhṛǵhú* - / **bherǵhos* (Pokorny).

Brezova (B'rjɛ:zova) – danes posamostaljeni pridevnik je izpeljan prek prid. *brezov* od *breza* 'drevo *Betula* (*alba*)'.⁸ Sklepamo lahko, da so bila najpogostejša drevesa, ki so rasla v okolici, breze.

Brnica ('Bər:ɲca) – naselje je nastalo ob potoku z istim imenom. Osnova imenu je *brъnъje*, *brъnъje* 'blato' (Berneker) in je zelo pogosta toponimična baza (Miklošič), primarno ime rek in močvirij: **blato**⁹ (n.) 'lutum, palus'; pl. *blata* 'palus', tudi *blatna* (sg. f.); adj. *blaten*; v. *blatiti*, *blatim*; k temu *blatnica* 'Squalius Agassizii', *blatnik* 'Nuphar luteum'; v tpn. *Blato*, *Blata*, *Blatno*, *Blatnica*, *Blatnik*, prvič 1435 *Blatnicz*; v Avstriji *Fladnitz*, madž. *Balaton* < **blatъnъ*.

Prim. sbh. *blato* 'barje, mlaka, jezero'; mak. *blato* 'barje', blg. *blato* 'barje, mlaka, jezero', r., br., ukr. *boloto*; č., slš. *blato*; p., dl., gl. *bloto*; plb. *bluotü* 'barje'; csl. *blato* < psl. **bolto*.

Najbliže je alb. *bal'të* 'palus', verjetno ilirski relik, zaradi stdalm. *balta*, lomb. *palta*, piem. *pauta* 'palus', kakor verjetno tudi lat. *blatea*, *balatreo*, *brata*. Iz slovanščine ali iz ilirščine je

⁶ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 50.

⁷ France Bezljaj, Etimološki slovar slovenskega jezika, prva knjiga (A-J), str. 40.

⁸ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 80.

⁹ France Bezljaj, Etimološki slovar slovenskega jezika, prva knjiga (A-J), str. 24.

rum. *balta*, srgr. *βαλπη*, ngr. *βαλτος* »palus«. Verjetno kažejo tudi avtrijski hdn. *Palten*, *Palt*, *Palta* na ilirsko in ne na slov. poreklo. Dalje primerjajo lit. *bala* 'barje' poleg *baltas* 'bel' z ide. **bholato-*.

Ime Brnca (prvotno Brnenica) je nastalo iz pridevnika *brnen* 'blaten', kakršen je svet ob bregu potoka.¹⁰

Nastalo iz **Brъnъnica*, katere občnoimenski pomen je 'glinasta, ilovnata, blatna jama ali voda'. To je prek prid. **brъnъnъ* 'ilovnat, blaten' izpeljan iz **brъnъ*, **brъna*, kar se ohranja v nar. sloven. *brn* 'rečno blato, mulj', *brna* 'ilovica, zemlja, humus', csl. *brъna* 'blato'.¹¹

Bukovžlak ('Bu:kož'la:k) - kraj, kjer so posekali bukve: **žlak**¹² (m.), g. *žlaka* 'mesto, kraj', obir. kor. *na žwa:q* 'auf der Stelle' (Karničar), toda pkm. *žlak* 'kolosek' (Novak). V 18. st. *shlak* 'ein gelegentlicher Ort; locus opportunus' (Pohlin) in *shlak* 'Ort, kraj, mestu', *v'tem shlaki* 'auf der Stelle, na tem mešti' (Gutsmann).

Gotovo je izposojeno iz srvn. fonetične predloge za nvn. *Schlag* 'udarec'. Pomen 'mesto, kraj' se je v izposojenki leksikaliziral iz besednih zvez tipa *na žlak* v pomenu 'takoj', prim. v 19. st. izpričan adv. *shlakama* 'naravnost, nemudoma' (Murko), črnovr. *q̄b q̄n̄m žlak ję ęsę spię* 'na en dušek« (Tominec) < **'takoj je vse spil'* in nvn. *auf einem schlag* 'takoj, nenadoma' (Grimm) < ** v enem mahu, z enim udarcem'*. V takih zvezah je bil *žlak* namreč po vzorcu sln. besednih zvez tipa *na mestu* 'takoj' reinterpretiran iz prvotnega 'mah, udarec' v 'mesto, kraj'. Pkm. pomen 'kolosek' je verjetno izposojen iz srvn. *slac* 'pot' (Grimm). V sln. toponimski osnovi *žlak-*, prim. *Žlak* 'zaselek v Križevcih (Goričko)', *Žlake* 'zaselek v Goričkem', tudi 'zaselek pri Sebeborcih pri Murski Soboti' in v bližini zaselek *Podžlake*, tudi *Podžlak* 'zaselek v Slovenskih goricah', tudi *Bukovžlak* 'naselje pri Celju', se verjetno ohranja pomenska podstava 'kolosek, pot; čistina, jasa', prim. srvn. *slac* 's poseko narejena čistina, jasa' poleg 'pot' (Lexer) in bav. n. dial. fonetično ustreznico **Schlōg*, ki je izposojena iz šlš. gemer. *šlog* 'poseka v delu gore; jasa' (Orlovski).

Razlago potrjuje tudi ime starejšega naselja Bukov Laz, ki je stalo približno na mestu današnjega Bukovžlaka.¹³

¹⁰ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 17.

¹¹ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 82.

¹² France Bezljaj, Etimološki slovar slovenskega jezika, četrta knjiga (Š-Ž), str. 462.

¹³ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 86.

Beseda je dvojezična skovanka: prvi del je slovenski, drugi pa nemški (der Schlag) in pomeni 'poseko'. Druga možnost je, da so prvotni zapis imena *Bukov log*, torej gozd, tuji pisarji spremenili v *Bukov schlog* in iz tega v *schlag*.¹⁴

Celje ('Ce:le ali 'Cje:le) – ime je predсловanskega in celo predromanskega izvora,¹⁵ na to kaže tudi današnji široki e.¹⁶ Izhodiščno slov. **Cel'e* (morda boljše **Celbje*) je prevzeto iz vlat. *Celeae*, klas. lat. *Celeia*. Lat. ime je predrimskega izvora in etimološko ni pojasnjeno. Morda je sorodno z nem. kraj. im. *Kelmüntz* < *Celius mons* in ligurskim *Celeiates*.¹⁷

Iz najstarejših virov je znano, da so Rimljani utrjeno selišče ob velikem ovinku Savinje imenovali *Claudia Celeia*. Koren slovenskemu Celju je iskati v latinskem 'Cel-', na katerega se je priklopilo slovensko obrazilo '-je'.¹⁸

Za ime naselja je pomembna naselbina latenske kulture (5. – 1. stol. pr. n. š.), ki so jo na obronkih današnjega Miklavževega hriba postavili Kelti in ji nadeli ime *Keleia* – mesto Keltov.¹⁹

Čret (Č'rje:t) – naselje se nahaja na izredno vlažnih tleh, in če Voglajna naraste, so tamkajšnji travniki poplavljeni. Čret pomeni zamočvirjeno zemljišče.²⁰ Občnoimenski pomen sloven. *čreta* in *čret* je 'močvirje, močvirni travnik'. Beseda, ki je znana še v hrv. *čret*, rod. *čreta* 'močvirni gozd, šota', vodnem in kraj. im. *Čret*, slovaš. *čret* 'močvirni gozd', belorus. *čarot* 'trsje', nar. rus. *čeret* 'trsje', ukr. *čeret* 'trsje, s trsjem poraslo zemljišče', se je razvila iz slovan. **čertь*.²¹ Čret se v zgodovinskih virih prvič pojavi v 15. stol. kot *Tschriet*;²² nem. zapis je enak kot nar. izgovor.

¹⁴ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 8.

¹⁵ Viktor Majdič, Imena vasi in mest v Sloveniji, str. 84 in 89.

¹⁶ France Bezljaj, Zanimivosti iz toponomastike, str. 68.

¹⁷ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 87.

¹⁸ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 3.

¹⁹ Branko Goropevšek, Po kom se imenuje ... Novi tednik, 29. 9. 2009.

²⁰ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 5.

²¹ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 100.

²² Branko Goropevšek, Po kom se imenuje ... Novi tednik, 27. 10. 2009.

Dečkovo naselje ('De:čkou na'se:lje) – ime je mogoče izpeljano iz **dědъcъ* v domnevanem pomenu 'dedič'. Če je domneva pravilna, je prvotno označevalo dedičevo posest,²³ torej ozemlje, ki ga je nekdo dobil kot dediščino.

Dobrova ('Dɔ:brova) – izvira iz občn. im. **dǫbrova* 'mesto, kjer je listnati, hrastov gozd', ki je prek **dǫbrъ* 'listnati, hrastov gozd' izpeljan iz slovan. **dǫbъ* 'listnato drevo, hrast'.²⁴

Zgodovinski viri pričajo, da se je zgornji del Dobrove nekoč imenoval Dobje, kar nedvomno priča o nekdanji gozdnatosti pokrajine.²⁵ Glede na ime smemo sklepati, da je naselje nastalo v zavetju gaja, listnatega gozda, v katerem so prevladovali dobi, vrsta hrasta: **dobrava**²⁶ (f.) 'gaj, listnat gozd', izredno pogostno v tpn., kjer najdemo tudi dubleto *dǫbrova*; na sln. tleh je 45 tpn. in več stotin mtpn. tega tipa. Prvič 973 *Szovrska Dubravua*, 989 *Zourska Dobrauua*, kasneje 1291 *Tobrowa*, 1267 *Dobrave*; v nemških dokumentih prevedeno *Hard, Harde, Auen, Awn*. Na Koroškem tudi *Dombra* (Lessiak, Schwarz), na štaj. *Dobrawa*, 1443 *Dobra*, 1478 *Tobra, Dobra* (Zahn).

Prim. sbh. *dùbrava*, mak. *dobra(v)a*, blg. *dǫbràva*, csl. *dǫbrava, dǫbrova* 'gozd, hrastov gozd', r. *dubràva, dobróva* 'listnat gozd, park', ukr. *dubróva, díbróva*, br. *dubróva*, p. *dǫbrowa*, č. *doubrava*, slš. *dúbrava*, gl., dl. v tpn. *Dubrawa*, plb. tpn. *Dǫbrúova*. K temu tudi stč. *dubra* 'dolina'. Najbolj verjetno s sufiksom *-ava / -ova* izvedeno iz *dǫbrъ* 'hrast'; blg. csl. *dǫbrъ* 'gozd' (Berneker, Vasmer). Dvomljiva je primerjava z lit. *duĩblas*, lot. *duĩbrs* 'močvirje', *dumbrava* 'močvirno področje' (Vaillant). Še manj verjetna je povezava z *dǫbrъ* (Brückner) ali z lit. *duobẽ* 'jama' (Iljinski) in z gr. *δέvδεov* 'gozd, drevo' (Meillet). Drzna je domneva Macheka, da je *dǫbrъ* 'gozd' z metatezo **dum(b)ros* sorodno z gr. *δρυμός* 'gozd' in ne z *dǫbъ* 'hrast'.

Dolgo Polje ('Do:uɡ 'pɔ:le) – ime danes pozidanega dela Celja nas spominja na to, da je bila tu še v ne tako daljni preteklosti obsežna obdelovalna površina: **polje**²⁷ (n.) 'ager'; dem. *póljce, póljiče*, izv. *poljána* 'raven svet', *poljína* 'zemljišče z istim posevkom', *polják* 'poljski čuvaj' (bkr.), *poljár* 'isto', *poljánec, póljec* 'prebivalec nižine', f. *poljánka* tudi 'Fumana

²³ Marko Snoj, Etimološki slovar zemljepisnih imen, str. 106.

²⁴ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 114.

²⁵ Branko Goropevšek, Po kom se imenuje ... Novi tednik, 28. 7. 2009.

²⁶ France Bezlaj, Etimološki slovar slovenskega jezika, prva knjiga (A-J), str. 106.

²⁷ France Bezlaj, Etimološki slovar slovenskega jezika, tretja knjiga (P-S), str. 81.

vulgaris', kompoz. *polje-*, adj. *póljski*, *poljánski*; v 16. st. *poille*, *pule* »ager« (Megiser), v 18. st. *pole* 'Feld' (Gutsmann); bogato zastopano v tpn., npr. *Poljanska dolina*, 1160 *Polan*; *Zlato polje*, 1346 *Guldenueld*, kompoz. *Dobrêpolje*, 1.1200 *Gvtenvelt*, *Drôpolje*, morda tudi *Impolje*, *Vimpolje* (< **vinъ-p* k **vinъ* »ovinek« ali **vinð*), iz prvotnih prepozicionalnih zvez *Zapolje*, *Prepolje*; le ljudskoetimološko ali celo le v grafiji naslonjeno na *pôlje* je kor. tpn. *Lîhpolje* (pl.), dial. tudi *Lehpolje*, n. *Lichtpold* (najverjetneje iz kor. n. *Liechtwald*, dial. *Liachbâlt*) in *Žihpolje* (pl.) < star. kor. n. *Seichbichl*.

Prim. stcsl. *polje*, *pole* 'ager', sbh. *pòlje*, mak. *pole*, blg. *polé*, r., ukr., br. *pôle*, p. *pole* (od tod hor. *Polska* »Poljska«), č., slš. *pole*, gl. *polo*, dl. *pólo*. Zanimiva je semantična primerjava sbh. *nâpolje* 'ven' z lit. *laũk*, *laukañ*, lot. *laũkâ* 'ven', loc. sg. k lit. *laũkas*, lot. *laũks* 'polje'. Psl. **pòl'e* < **pólHjo-* je substantiviziran in tematiziran adj., ide. **polH-i-* 'širok' = het. *pahlj-* »širok« iz baze **pel(H)-* 'širok, razširiti', prim. še stšved. *fala* 'ravnina, stepa', arm. *hol* 'zemlja, tla' (Miklošič, Vasmer, Pokorny), z drugimi formanti še sln. *plan*, lit. *plonas* 'tanek', stvn. *feld* 'polje'.

Lastno ime je nastalo iz občnega, pove pa nam, da je bilo zemljišče dolgo in verjetno ozko.

Gaberje ('Ga:berje) – to je eno izmed tistih redkih slovenskih imen, pri katerih si nemška strast prevajanja krajevnih imen ni znala pomagati. Zato v nemški listini že leta 1372 beremo slovensko ime *Gaberk*. Razen bukovja, hrastovja in brezovja je ravno gabrovje velikokrat dalo podlago za tvorjenje krajevnih imen.²⁸

Občnoimenski pomen sloven. *gaber* je 'drevo *Carpinus betulus*'. Beseda, ki se je razvila iz slovan. **grabrъ*, je pogosta imenska osnova tudi pri drugih Slovanih.²⁹

V naselju, ki je del mesta, ni danes najbrž nobenega gabra, ime pa nas opominja, da jih je moralo biti včasih precej.

Glazija (Gla'zi:ja) – ime se pojavi v 19. stol. in nadomesti ljudsko poimenovanje Jarmenče (iz nem. 'jamern', vzdihovati), ki se je področja prijelo po tistem, ko so tja izpod Golovca predstavili mestne vislice. Zaradi vodnega stolpa se je ta predel najprej imenoval Vodna

²⁸ Josip Brinar, *Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski*, str. 11-12.

²⁹ Marko Snoj, *Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen*, str. 137.

Glazija, ki so jo ločili na Veliko in Malo Glazijo, in je bil zadnji veliki pašnik v neposredni bližini mesta. Ime je v osnovi nemško in spominja na sejme, vendar jih tam nikoli niso prirejali.³⁰ Nepozidano površino so uporabljali za vojaške vaje in kot prireditveni prostor; danes so tu policija, garažna hiša, šole ... Natančnega izvora imena se ni dalo določiti.

Glinsko (G'li:nsk) – ime je izpeljano iz občn. im. *glina* in pomeni 'naselje na glinasti zemlji'.³¹ Vas se kot Laymgrüb (< Glaymgrüb) omenja leta 1524.³²

Golovec ('Gɔ:louç) – naselje je nastalo pod neporaščenim hribom z istim imenom. Danes je bolj znano kot prireditveni in sejmski prostor.

Gorica pri Šmartnem (Go'ri:ca pər Š'ma:rtnim) – naselje na vzpetini je dobilo ime zaradi vinogradov, vinskih goric (glej razlago zgoraj).

Hudinja (Hu'di:ja) – prej sta bili to dve vasici, Zgornja in Spodnja Hudinja, ki sta se sčasoma zlili v predmestje Celja, izraza 'zgornja' in 'spodnja' pa se med starejšimi prebivalci še vedno uporabljata za natančnejše določanje geografskega položaja.

Kraj je dobil ime po reki, ki teče skozenj. V zgodovinskih virih najdemo ime reke prvotno zapisano (leta 1025) kot *Chodinia*, šele v poznajši dobi naletimo na nemško ime *Kötting*. Nad izvirom Hudinje, na pobočju Pohorja, je bila že okoli leta 1500 kmetija gruntarja *Kotnika* ('im Winkhl'); mogli bi torej tudi domnevati, da se je Hudinja imenovala *Kotinja*, pritekajoča iz *Kota* (severno od Vitanja).³³

Doma sem med starimi dokumenti našla delavsko knjižico dedovega brata iz časa druge svetovne vojne, kjer je za njegov rojstni kraj navedeno nemško ime *Unterkötting* - Spodnja Hudinja.

Jezerce pri Šmartnem (Je'ze:rce pər Š'ma:rtnim) – nižinsko naselje se je poimenovalo po stoječi vodi, ki se je nabrala v plitki kotanji. Lastno ime je nastalo iz občnega: **jezero**³⁴ (n.)

³⁰ Janko Orožen, *Zgodovina Celja in okolice*, 2. knjiga, str. 30.

³¹ Marko Snoj, *Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen*, str. 140.

³² Viljem Pangerl, *Od naselja do naselja*, str. 132.

³³ Josip Brinar, *Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski*, str. 12.

³⁴ France Bezljaj, *Etimološki slovar slovenskega jezika*, prva knjiga (A-J), str. 231.

'lacus', dial. tudi *jêzer* (m.) in *jezêr*, *jêzera* (f.); nar. pesem (Gutsmann), *ízaro* (kor.) (Ramovš), v 16. stol. *jeseru* (Krelj); v hdn. in tpn. *Jezernica*, *Jezerica*, *Jezerce*, *Jezero*, *Jezersko*, v historičnih virih 1275 in *Hesira*, in *Hesur*, 1444 *Yeser*, *Gyeser*, *Jeser*, 1463 *Jaser*; izv. *jezerína*, *jezerišče* 'barje, mlakuža', v mtpn. *Jezerine*, *Jezerina*, tudi *Jezerje*, *Jezgrje*; iz **zajezerje* tudi *Zajzera*, prim. č. *zájezeří*, p. *zajezerze*, r. *zaozér̂je*. Splošno slov.; sbh. *jezero*, mak. *ezero*, dial. *ejzero*, *ezere*, blg. *ezero*, pl. *ezerá*, csl. *jezero*, *ezero*, *jezerь* (m.), r. *ózero*, dial. *ózer* (m.), ukr. *ózer*, br. *vózero*, p. *jezioro*, dial. *jéziro*, *inziro*, *nieziro*, slš. *jazero*, *jězor* (m.), dl. *jazor* (m.). Sorodno je lit. *ėžeras*, *āžeras*, lot. *ēzērs*, *ezars*, stprus. *assarán* »lacus«. Najbolj verjetno je to stara -r- podaljšava ide. **eǵh-*, slov. *jezь* (Vaillant, Fraenkel). Drugače Berneker in Trautmann, ki zaradi gr. *ἀχερούσια* 'močvirje', '*ἀχέρων* po Prellwitzu rekonstruirata prvotno **azero*.

Košnica ('Kɔ:šɔca) – koren imena je verjetno v besedi 'kosi-ti', iz njega pa je izpeljana *košenica*, torej kraj, kjer travo kosijo (v nasprotju s pašnikom).³⁵ Ime etimološko ni zadovoljivo pojasnjeno. Možno je tudi izvajanje iz obcn. im. *koš* v pomenu 'mlado drevje, zlasti smrečje ali bukovje',³⁶ kar bi prvi razlagi nasprotovalo. Glede na to, da je naselje na sončni legi in na vrhu vzpetine, bi bili možni obe razlagi.

Lahovna ('La:xona) – ime kraja izvira iz osebnega imena *Vlah*, v katerem se je začetni v obrusil in je nastala okrnjena oblika *Lah*.³⁷ Prvotno **Lahovina* je izpeljano iz **Lah* < *Vlah* < slovan. **Volxь* 'Vlah, Roman', kar se ohranja v priim. *Lah*. Ime torej prvotno označuje domovanje nekega Laha, tj. romansko govorečega prebivalca, domnevno staroselca.³⁸

Druga razlaga je, da je bila Lahovna posest gospoda iz Lanovža.³⁹

Lava ('La:va) – z besedo *lava* označujemo globoke, stoječe vode, nekakšne 'izgubljene struge' rek. Ta naselbina stoji na izredno vlažnem svetu, ki je verjetno prispeval ime tudi za dvorec *Lanovž*,⁴⁰ še vedno ohranjeno stavbo ob celjski mestni obvoznici. Naselje je ime dobilo po

³⁵ Josip Brinar, *Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski*, str. 21.

³⁶ Marko Snoj, *Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen*, str. 204.

³⁷ Josip Brinar, *Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski*, str. 21.

³⁸ Marko Snoj, *Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen*, str. 225.

³⁹ Janko Orožen, *Zgodovina Celja in okolice*, 1. knjiga, str. 482.

⁴⁰ Josip Brinar, *Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski*, str. 16.

istoimenskem potoku, ki teče skozenj: **Lava**⁴¹ ('La:va) – levi pritok Savinje severozahodno od Celja. Na Štajerskem je živ dial. apelativ *lava* 'tiefe, sumpfige Stelle neben einem Flusse' (Pleteršnik). Sašelj omenja *lave* (dial. *vave*) kot naziv za stranske tokove ob Dravi, Tuma pa navaja pomen 'das Altwasser'; Badjura poleg tega tudi pomen 'locus fluminis profundior' v Savinjski dolini. Beseda je izposojena iz koroško nem. dial. *die Laue* 'kleine Lache', tudi *Laawe* (iz germ. < **lawwjon*, etim. Brandenstein). S slovanskim apel. *lava* (Miklošič) nima beseda nič skupnega, čeprav se tudi ta osnova najde v hidronimiji, npr. rus. *Lavka*, *Lavnja* (Maštakov); polj. hidronim *Łacha*, *Łach*, jezero *Łacha* in apel. *łacha* < nem. *Lach(en)*, s skoraj enakimi pomeni kakor v slovenščini.

Leskovec ('Lɛ:skoʋc) – vas se omenja že leta 1524 (Lesskowits).⁴² Ime je izpeljano iz besede *leska* 'grm *Corylus avellana*' < slovan. **lěska*;⁴³ to najbrž pomeni, da je tam raslo veliko te rastline.

Lešje ('Lɛ:šje) – ime je nastalo iz množinskega preb. im. **Leščane* 'prebivalci leskovja', izpeljanega iz *leska*.⁴⁴

Lipovec ('Li:poʋc) – kraj se imenuje po lipi, slovan. *lipa* je 'drevo *Tilia*'.⁴⁵

Lisce ('Li:sce) – ime naselbine je enako kot ime vzpetine, na kateri se nahaja, nastalo pa je s preglasom samoglasnika iz besede *les*; gre torej za področje, poraščeno z drevjem.⁴⁶ To razlago potrjujejo tudi zgodovinski viri (l. 1421), ki govore o hribu *Leiss* (ozki *e* se spremeni *aj* ali pa v *i*).⁴⁷ Drugače meni Snoj,⁴⁸ ki pravi, da je ime izpeljano iz *lis* 'lisast' < slovan. **lysb* 'neporaščen, gol'. Če je domneva pravilna, gre za neporaščen del, liso ali jaso, ki se že na daleč razlikuje od okoliškega gozda. Glede na današnjo urbanizacijo je težko reči, katera trditev je pravilna.

⁴¹ France Bezljaj, Slovenska vodna imena, 1. del (A-L), str. 330..

⁴² Viljem Pangerl, Od naselja do naselja, str. 129.

⁴³ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 231.

⁴⁴ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 232.

⁴⁵ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 236.

⁴⁶ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 4.

⁴⁷ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 16.

⁴⁸ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 236.

Ljubečna (Lu'be:čna, tudi Lu'bə:čna) – vas je omenjena leta 1436 (an der Livbiczen) in 1480 (Lubitz).⁴⁹ Koren 'ljub' je v toponimiki pogost, a če pogledamo zgodovinske zapise imena (poleg zgornjih še 1500 Libitschen), ugotovimo, da se je prvotni koren poleg 'ljub' glasil tudi 'lib'. Avtor⁵⁰ nadalje ugotavlja sorodnost z imenom Berlin, ki so ga menda Lužiški Srbi poimenovali 'per Lin', 'lin' pa v njihovem jeziku pomeni močvirje. Res je, da so vsi kraji s podobnim korenem (Ljubljana, Ljubnica, Ljubija, Ljubno, Ljubečna) v bližini močvirja ali večje tekoče vode.

Sodeč po srednjeveških zapisih se je ime prvotno glasil **Ljubičina* (manj verjetno *Ljubičina* /vas/ < -bna), kar je izpeljano iz **Ljubič* < **Lubit*'b, to pa je patronimična manjšalnica hipokoristika **L'ubo* ali **L'ubъ*, ki so ohranja tudi v priimku *Ljubič*. Ime je torej prvotno pomenilo 'naselbina Ljubiča in njegovih ljudi'. V srednjesavinjskem narečju se *i* diftongira v *ej*, zato so ime napačno standardizirali v *Ljubečna* namesto upravičenega *Ljubič(i)na*.⁵¹

Domačini poznajo kraj tudi po imenu *Cigonce*, ker je bila tam še do nedavnega opekarna (popačenka iz nem. besede *Ziegel*⁵² 'opeka').

Loče ('Lɔ:če) – prvotno **Lɔčane* je množinsko preb. im., izpeljano iz kraj. im. **Lɔka* 'močvirni, poplavam izpostavljen travnik'. Ime torej prvotno pomeni 'prebivalci Loke', tj. 'prebivalci poplavam izpostavljenega travnika, področja'.⁵³

Lokrovec ('Lɔ:kroc) – naselje je dobilo ime po *loki*: zamočvirjenem travniku, na katerem je nastalo, in po prvem naseljencu, ki so ga zaradi tega poimenovali *Lokar*⁵⁴: **loka**⁵⁵ 'arvum, pratum', dial. 'močvirna dolina' (notr.); v pomenu 'pristanišče, zaliv' se ni uveljavilo domače *loka*, ampak sbh. *luka*; v 18. st. *loka* 'Stadt, Laag' (Pohlin). Izredno pogosto v tpn., npr. *Loke*, 1090 *Luca*, *Loka*, 1067 *Lounca*, *Loče*, 1165 *Lonke*; zapisi z nazalom se pojavljajo še v 13. in 14. st., 1215 *Lonka*, 1341 *ze Lank*. Splošno slov., prim. csl. *lɔka* 'dolina, travnik, zaliv', sbh. *luka* 'pristanišče, trata', mak. *laka*, blg. *l̋ka*, r. *luka*, pl. *luki*, ukr. *luka*, br. *luka*, tudi 'rečno koleno, nižina ob reki', p. *lɔka*, č. *louka*, slš. *luka*, luž. *luka*. Najbliže je lit. *lanka* 'nižina, trata,

⁴⁹ Viljem Pangerl, *Od naselja do naselja*, str. 130.

⁵⁰ Josip Brinar, *Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski*, str. 12.

⁵¹ Marko Snoj, *Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen*, str. 237.

⁵² Janez Gradišnik, *Nemško-slovenski, slovensko-nemški slovar*, str. 294.

⁵³ Marko Snoj, *Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen*, str. 242.

⁵⁴ Josip Brinar, *Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski*, str. 13.

⁵⁵ France Bezljaj, *Etimološki slovar slovenskega jezika, druga knjiga (K-O)*, str. 148.

rečno koleno'. Večina avtorjev izhaja iz ide. *lenk-, *lonk- 'kriviti, upogibati' (Miklošič, Berneker, Trautmann; vasmer, Fraenkel). Skok je opozoril tudi na sbh. dial. *lenga* 'morski tolmun, kjer se zadržujejo ribe'. Že Meyer-Lübcke je z baltsko-slov. *lanka primerjal predrom. *lanca* 'struga' (Rudnicki, Treimer, Oštir), prim. tudi laponsko *λεηč̣α* 'luža'.

Lopata (Lo'pa:ta) – ime je verjetno nastalo po metonimiji iz občn. im. *lopata* < slovan. **lopata*, kar je izpeljano iz **lopъ* 'list, nekaj ploščatega'. Prvotno je označevalo manjše ravninske ploskve med gričevnatim svetom, ki so primerljive z ravnim listom lopate.⁵⁶

Ložnica (Lož'ni:ca) – prvotno vodno ime **Ložьnica* je izpeljano in **logb* > sloven. *Log*⁵⁷:

Ložnica⁵⁸ (Lož'ni:ca) – levi pritok Savinje zahodno od Celja. Ime je treba izvajati iz osnove **Ložьnica*, tvorjeno z *-ьn-ica* sufiksom iz *logb* (Trautmann, Berneker). Slov. tudi vas *Lažnica* pri Mariboru, kasneje *Lasnitz* (Zahn) in druge *Ložnice*.

Izvedenke iz osnove *logb* so pri vseh Slovanih zelo številne (Miklošič), ni pa mogoče pri vseh imenih te vrste jasno ločiti, kdaj imamo opraviti z osnovo *logb* in kdaj z *luža*. Gotovo je iz *logb* češ. hidron. *Lužnice*, verjetno tudi *Loužnice*, *Lužice*, *Lužná*, *Loužná* (Sedláček), medtem ko za imena *Lužany*, *Lužec*, *Záluži*, *Zálužany* izhodišče ni jasno (Černý-Vaša). Polj. hidron. *Lažna*, *Ležna*, *Ležyn*, *Ležoń* (Kozierowski), rusko *Lugovaja*, *Lugovica*, *Lugovka* (Maštakov), slovaš. *Lužná*, *Lužec* (Šmilauer), tudi *Lužice*, nem. *Lausitz* kaže s pisavo *Lunsizi* in *Lunsinzani* na enako poreklo (Schwarz). Imena sbh. rek *Lužnica* izvaja Maretič iz osnove *logb*.

Na ponemčenem avstrijskem ozemlju ni mogoče jasneje opredeliti vseh imen. Okrog imena *die Lasnitz* se je nabrala že obsežna literatura (Schnetz, Schwarz, Pirchegger). Nejasna pa so druga imena *die Lasnitz* na Štajerskem, pri katerih je mogoče poleg *logb* suponorati tudi osnovo *lazь*. Stur izvaja iz *logb* tudi imena *Lusa*, *Lusatz* in *Lausa*, kar je komaj verjetno.

Naselje je torej dobilo ime po reki, ta pa po področju, skozi katerega je tekla: **log**⁵⁹ (m.) g. *loga* 'gaj, ravninski, nizek gozd', dial. 'gozd' (pkm.); pogosto tpn. in mtpn. *Log*, *Logi*, *Logar*,

⁵⁶ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 245.

⁵⁷ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 246.

⁵⁸ France Bezljaj, Slovenska vodna imena, 1. del (A-L), str. 361.

⁵⁹ France Bezljaj, Etimološki slovar slovenskega jezika, druga knjiga (K-O), str. 147.

Prelog, Zalog, v dokumentih največkrat n. *Aue* 'log, loka, pašnik', a tudi 1291 *Zlog*, 1447 *Log*, 1369 *Prelog*, 1306 *Priegloch*, 1299 *Zalog*, ca 1180 *Saloch*, izvedeno *Ložnica*, ca 1130 *Lonsnich*, ca 1120-30 *Lũnsnitz* v Avstriji *Lasnitz*, 890 *Luonsniza* < *ložnica*; pri protestantih v 16. stol. je *log* 'silva', dial. *log* 's travo in redkim jelševjem poraslo poplavno ozemlje za poletno pašo' (kor. ob Dravi). Splošno slov.; prim. csl. *logъ* 'nemus, silva', sbh. *lug*, mak. *lag*, blg *lbg(ьt)*, r. *lug*, pl. *lugá*, ukr. *luh*, g. *luhu*, br. *lug*, p. *lqg*, *lęg*, g. *lęgu*, č. slš. *luh*, -u, luž. samo tpn. *luh*, *lug* 'močvirni kraji'. Sorodno je lit. *lėngė* 'nizko ležeče zemljišče', tpn. lit. *Palangà*, lot. *Lañga*, strus. *Langene*, *Langodis* (Fraenkel). To izvajajo iz ide. **leng-* 'kriviti, zibati', prim. slovin. *lqgo* 'upogljiv', *lqgãc* 'kriviti' (Berneker, Trautmann, Vasmer). Zanimivo Oštir, ki išče za *logъ* in *lqka* neindoevropsko sorodstvo.

Naglas na priponi je za naš govor netipičen.

Medlog ('Me:dlog) – gre za spojenko, kjer se je predlog združil s samostalnikom v nerazdružno celoto,⁶⁰ pomeni pa, da je naselje med dvema logoma, torej med dvema močvirnatima travnikoma (glej *Ložnica*). Zanimivo je, da je naglas prešel na predpono.

Nova vas ('No:va 'va:s) – je novo primestno naselje. Lastno ime je nastalo iz občnega poimenovanja.

Osenca (O'se:nca) – je naselje v senci > u senci > *osenci*. Lastno ime je nastalo iz občnega.

Ostrožno (Ost'rɔ:žnɔ) – naselbina je nastala v bližini gozda, kjer je nekdanj najbrž raslo obilo robidovja – ostrog.⁶¹ Drugače menita Bezljaj⁶² in Snoj⁶³, ki pravita, da je občnoimenski pomen besede *ostrog* 's palisadami obdano mesto': **ostrog** (m.) 's palisadami utrjen kraj'. Povzeto po csl. *ostrogъ* 'castrum', vendar večkrat v tpn. in mtpn., tako *Ostrog*, 1266 *Oztrog*, 1376 *Ostrog*, dalje *Ostrožno*, *Ostrožnik*, *Ostrožniki*, *Ostrožje*, *Ostroška gmajna*. Največkrat izvajajo iz *ostrъ*; Miklošič in Mikkola sta izhajala iz **o-str-ogъ*.

⁶⁰ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 4.

⁶¹ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 15-16.

⁶² France Bezljaj, Etimološki slovar slovenskega jezika, druga knjiga (K-O), str. 259.

⁶³ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 296.

Beseda je pri nas pozabljena. Pleteršnik jo navaja kot izposojenko iz steslovan. *ostrogъ*, pomeni 'okop, nasip, utrdba'. Ime je omenjeno že 15. stol. kot Ostrosen.⁶⁴

Otemina (Ote'mi:na) – naselje v senci, torej v temi > u temi > *otemi*. Lastno ime je nastalo iz občnega.

Otok ('O:tok) – je eno najstarejših celjskih naselij, ki se je razvilo zunaj srednjeveškega mestnega jedra. Nastanek imena je neposredno povezan s poplavami, saj so območje precej pogosto prizadejale visoke vode Savinje in Ložnice;⁶⁵ ta del ozemlja je torej ostal nad vodo.

Pečovnik (Pečou'ni:k) - naselje je dobilo ime po res skalnatih strminah, pred katerimi je nastalo.⁶⁶ Občnoimenski pomen sloven. *peč* je 'velika živa skala, skalnata stena'. Ta pomen se je prek 'votlina' in 'vdolbina v skali, ki služi za ognjišče', kasneje 'iz kamnov sezidana peč' razvil iz prvotno 'prostor za kurjenje'.⁶⁷

Pepelno (Pe'pɛ:lŋ) – kraj je dobil ime po pepelu, ki so ga vozili na ilovnato polje, da bi zemlja bolje obrodila; gre za način kultiviranja zemljišča.

Polule (Po'lu:le) – razlago za navidez šaljivo ime najdemo pri Valjavcu, ki navaja za besedo 'polulek' ustreznico 'die Flusswelle'. Če pomeni 'polulek' valovje na reki, bomo tudi naše Polule lahko razložili z valovi Savinje, ki tu mogočno šumijo.⁶⁸

Prekorje (P're:korje) – kraj leži na griču, ki predstavlja naravni prehod iz Hudinjske doline v zelene loke, razprostirajoče se sredi goščavja. Zaradi tega so tudi naselbino ob prehodu čez gore imenovali 'Pre-gorje'. Morfem 'pre-' namreč pomeni v krajevnih imenih 'prehode' (Predel, Prevalje). Samostalnik 'gorje', ki po izvršeni asimilaciji predstavlja osnovno besedo v imenu 'Prekorje', je pogosta podstava pri tvorjenju krajevnih imen (Podgorje, Zagorje). Sicer pa bi bilo lahko ime Prekorje izpeljano tudi iz 'prikr-' (= strm), kar bi pomenilo naselbino na

⁶⁴ Branko Goropevšek, Po kom se imenuje ... Novi tednik, 25. 8. 2009.

⁶⁵ Branko Goropevšek, Po kom se imenuje ... Novi tednik, 8. 9. 2009.

⁶⁶ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 20.

⁶⁷ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 303.

⁶⁸ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 21.

strmem hribu.⁶⁹ Zanimivo je, da se (nar.) v mestniku edninski samostalnik spremeni v množinskega: *na P'rę:korih*.

Na Prekorju je zelo stara kmetija Prekoršek. Lahko da gre za vprašanje o kuri in jajcu, toda zdi se mi, da bi se lahko kraj imenoval tudi po prvem naseljencu. Ime Prekoršek je v zgodovinskih virih izpričano na Hudinji,⁷⁰ kjer je stanoval kmet, ki je imel v lasti ta »gorski« pašnik.⁷¹

Pristava (P'ri:stava) – vas je prvič omenjena leta 1524 kot Majerhoff.⁷² Občnoimenski pomen sloven. *pristava* je 'hiša z gospodarskim poslopjem in zemljiščem'. Pristave so bile navadno blizu graščin, saj so bili v njih nastanjeni grajski služabniki in živina.⁷³

Rifengozd (Ri:fŋgozd) – verjetno delno prevedeno iz srvnem. imena, ki vsebuje roditeljski srvnem. oseb. im. *Rifi*, stvnem. *Ripi*, in srvnem. *wald 'gozd'*. Prvotni pomen je torej **'Rifov gozd'*.⁷⁴ Bezlajeva razlaga besede *rif* s pomenom 'vatel' se v tem primeru ne zdi logična: **rif**⁷⁵ (m.), g. -a 'vatel, laket' (vzh. štaj.; bkr. (Šašelj)). Miklošič navaja za sln. tudi *ref* 'isto', ki v sln. gradivu nikjer drugje ni izpričano, zato se vsiljuje domneva, da je oblika kajkavska, prim. *reff* 'ulna' (Habdelić, Belostenac). Sbh. *rif*, g. *rifa* 'ulna, cubitus' (Vuk, Vojvodina), *rif* (Kosovo, Hrv. primorje, Žumberak), slš. *ryf*, *rif*, 'vatel' (Kalal), ukr. *rif* (Miklošič). Leksem je izpričan tudi v madž. *rof* 'vatel', *ref* 'isto' in ga Benko izvaja iz nvn. *Reif* 'obroč, vrv' poleg 'dolžinska mera, klafta; dolžinska mera 10 vatlov' (Adelung). Slov. lekseme je fonetično mogoče izvajati iz madž. oblik (Miklošič).

Rožni Vrh ('Rõ:žŋ 'Võr:x) – podobno kot pri Rožni dolini gre tudi tu najbrž za 'rožje', vinogradniške mladike, ki jih porežejo s trsov;⁷⁶ naselje je na hribu, ki je kot nalašč za gojenje vinske trte. Podobno kot pri Rožni dolini pa lahko sklepamo tudi na nemški izvor imena:

⁶⁹ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 13.

⁷⁰ Branko Goropevšek, Po kom se imenuje ... Novi tednik, 4. 8. 2009.

⁷¹ Janko Orožen, Zgodovina Celja in okolice, 1. knjiga, str. 482.

⁷² Viljem Pangerl, Od naselja do naselja, str. 131.

⁷³ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 334.

⁷⁴ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 355.

⁷⁵ France Bezlaj, Etimološki slovar slovenskega jezika, tretja knjiga (P-S), str. 178.

⁷⁶ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 14.

Runtole ('Ru:ntole) – vas se omenja leta 1458 (Laundoll), 1464 (Loundol) in 1524 (Runntal).⁷⁷ Če izhajamo iz starih zapisov, vidimo, da je bilo ime prevedeno – slovensko besedo *dol* so ponemčili v '*tal*'.

Snoj meni, da gre prvotno verjetno za mestnik nem. občn. im. *Rundtal* 'okrogla dolina', ki je zložen iz nem. *rund* 'okrogel' in *Tal* 'dolina'.⁷⁸ Glede na obliko pokrajine je razlaga povsem ustrezna.

Rupe ('Ru:pa) – ime je prvotno množinska oblika občn. im. *rupa* < slovan. **rupa*, ki je v sloven. potrjen v pomenih 'jama, kraški požiralnik, štirna, kotanja': **rupa**⁷⁹ (f.) 'jama, kraški požiralnik, štirna, kotanja' (notr., dol., štaj., bkr.), *rupača* 'globel, jama' (vzh. štaj.), *rupnik* (m.) 'brezno na močvirju' (dol.), adj. *rupast* 'jamast, kotanjast'; tpn. *Rupa*, *Rupe*, *Mrzla Rupa*, *Rupec*, *Rupnik*, cgn. *Rupnik*.

Prim. csl. *rupa* 'foramen', sbh. *rupa* 'jama, luknja', mak. *rupa* 'jama', blg. *rupa* 'isto', r., ukr. *rupa* 'zasipnica za krompir' (Gričenko). Psl. **rupa* < ide. **rouHpā* je tvorba iz set. baze **reuH-p-* 'trgati, razbijati, riti', prim. iz anit. baze ide. **roupo-* v lit. *raūpas*, pl. *raupaĩ* 'koze, osepnice' (k pomenu prim. sln. *norice* iz *nora* 'jama'), stnord. *rauf* 'jama, špranja'. Iz iste ide. baze je še lit. *rūpeti* 'vznemirjati, delati skrbi', p. *rupić się*, r. dial. *rupitʹ* 'isto', p. dial. *rypac* »tolči«, č. *rypati*, slš. *rypat* 'riti', sti. *rupyati* 'imeti bolečine v trebuhu', stnord. *riūfa*, ags. *rēofan* 'razbiti, raztrgati', lit. *raūpti* 'izgrabsti, izkopati', lat. *rūpēs* 'pečina' (Vasmer, Skok, Trautmann, Fraenkel, Pokorny).

Selce ('Sɛ:lce) – gre za zelo staro poimenovanje majhnega naselja: **selo**⁸⁰ (n.), g. -*a* 'prostor, kjer stoji hiša ali naselbina; vas, naselje', *na selih* 'na deželi', dem. *selce* (n.), izv. *seljak* (m.), -*a* 'podeželski plemič', *seljan* (m.), -*ana* 'kmet', f. *seljača*, *seljanka*; kol. *seljaštvo*, *seljanstvo*; adj. *selski* 'podeželski, vaški', *seljanski*, *seljaški* 'kmečki'; v. *seliti se*, *selim se* (impf.) 'umziehen', pf. *pre-*, *na-*, *v-seliti (se)*, sekundarni impf. - *seljevati*, -*ujem*; deverb. *selišče* (n.), *naselje*, *zaselje* (n.), *naselba*, *naselbina* (f.) *zaselek* (m.), -*lka* 'Weiler', *selitev* (f.), -*tve*, *selba* (f.) 'Umzug, Wanderung', *selec* (m.), -*lca* 'Siedler', *selivec*, *selivka* 'Wandertier'; v 16. st. *fellu* 'Sitz, sedes', *fe feliti* 'emigrare' (Megiser), v 18. st. *selu* 'aestiva, ante- fuburbanum«, *selak*,

⁷⁷ Viljem Pangerl, Od naselja do naselja, str. 131.

⁷⁸ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 363.

⁷⁹ France Bezlaj, Etimološki slovar slovenskega jezika, tretja knjiga (P-S), str. 208.

⁸⁰ France Bezlaj, Etimološki slovar slovenskega jezika, tretja knjiga (P-S), str. 225.

'nobilis, patritius' (Pohlin), (*pre*)*felim* 'übersiedle', *felak* 'Landsmann' (Gutsmann). Iz historičnih zapisov sln. tpn. je možno domnevati sovpad psl. **sedlo* in **selo*, prim. iz prvega za *Selo* pri Trstu 1252 *Sedla bona*, za Selce na Kor. l. 896 *Zulsach*, l. 1060-80 *Zedelzach* in kor. n. tpn. *Zedl*, *Zödl*, *Zedlitz*, avstr. l. 1110 *Cedelse*, 1185 *Zedelic* (Ramovš); iz **selo* prim. za *Selo* pri Bledu l. 1075-90 *Zelach*, 1185 *Scela*; za *Selca* l. 973 *Zelzach* (Bezljaj). V mnogih primerih ni več mogoče ugotoviti prvotnega izhodišča. Prim. še tpn. *Velesovo* < **veloje se(d)lo* (Bezljaj), cgn. *Seljak*, *Seljan*, *Selan*.

Slance (S'la:nce) – naselje je dobilo ime po svoji senčni legi: v hladnih dneh se je tam rada pojavila slana.

Slatina v Rožni dolini (S'la:tna ű 'Rɔ:žŋ do'li:n) – prvotno vod. im., točneje ime izvirov mineralne vode in morda tudi močvirij: **slatina**⁸¹ (f.) 'kisla, mineralna voda; izvir takšne vode', pkm. *slatina* 'isto', osnova je pogosta v toponomastiki, npr. hdn. *Slatina*, *Slatna*, *Slatinski potok*, tpn. (*Rogaška*) *Slatina*, *Slatna*, *Slatine*, *Slatne*, *Slatnik* (Bezljaj), vendar bi lahko le terenske raziskave pokazale, v katerih tpn. bi se lahko ohranjal pomen 'barje, močvirje', ki ga drugi slov. jeziki potrjujejo še v apelativu. Sem cgn. *Slatnar*, *Slatner*, *Slatinščak*, *Slatinšek*.

Občnoimenski pomen sloven. *slatina* je 'kisla, mineralna voda' in 'izvir kisle, mineralne vode';⁸² trava, ki raste na takih tleh, je kisla in je živina noče jesti.

Spodnja Dobrava (S'pɔ:dna 'Dɔ:brava) – občnoimenski pomen sloven. *dobrava* je danes 'valovit, ravninski svet, (deloma) porasel z drevjem', star. 'gozd, gaj'. Praviloma je to močvirnato zemljišče, na katerem raste dob ali gnilec;⁸³ razlaga imena je enaka kot pri Dobrovi. Zanimivo je, da Zgornje Dobre ni.

Šentjungert (Šent'ju:ngert) – gre za eno redkih ljudskih imen, zloženko iz besedne zveze 'sveta Jungert', kakor so imenovali zavetnico tamkajšnje cerkve, sv. Kunigundo: **Šentjungert** (Šent'ju:ngert) – nenavadno ime vzpetine je ljudska zloženka iz *sveta Jungert* < sv. *Kungota* < sv. *Kunigunda*⁸⁴. Na vrhu hriba se namreč nahaja cerkvica sv. Kunigunde. Na prvi pogled

⁸¹ France Bezljaj, Etimološki slovar slovenskega jezika, tretja knjiga (P-S), str. 256.

⁸² Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 380.

⁸³ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 111.

⁸⁴ Pavle Merku, Svetniki v slovenskem imenoslovju, str. 32.

moško ime sodi v drugo žensko sklanjatev: roditelj se glasi *Šentjungerti*. Ljudje uporabljajo tudi skrajšano obliko imena, *Jungerta*, in knjižno različico *Kunigunda*.

Škofja vas (Š'kɔ:flja 'vje:s) – ime vsebuje svojilni pridevnik od *škof* in kaže na škofovsko posest.⁸⁵ To področje je bilo v srednjem veku, od smrti Eme Krške (1043),⁸⁶ res v lasti krškega škofa, ki je dal leta 1235 tri kmetije žičkemu samostanu.⁸⁷

Druga razlaga: urbarji nas privedejo na domnevo, da se je ime razvilo iz osebnega imena prvotnega naseljenca, ki se je pisal 'Pišel' ali 'Pišolf', saj najdemo zabeleženo: 1457 Bischoldorf, 1272 Pischelsdorf in Bischalsdorf, nikjer pa ni odločilnega 'Bischof-'. V nemških grajskih pisarnah so prvotni 'Pischelsdorf' prekrstili v 'Bischof-dorf' in tudi Slovenci so v poznejši dobi začeli pisati dobesedni prevod imena 'Škofja vas', namesto da bi ostali pri starem imenu 'Pišel', ki se je kot priimek ohranil do današnjih dni.⁸⁸

Starejši prebivalci izgovarjajo prid. del imena z vmesnim -l- (Škoflja); tako je morda zaradi lažje izgovarjave ali pa gre res še za odmev prvotnega imena.

Šmarjeta pri Celju (Šmar'je:ta pɾ 'Cje:l) – prvotno **šent Marjeta* je prek **Šnt-marjeta* in **Šm̃marjeta* dalo današnje ime⁸⁹. Osnova krajevnega imena je latinsko žensko ime Margarita, v slovenskem prostoru zgodaj sprejeto (13. stol.) in spremenjeno v Margareta oziroma Marjeta.⁹⁰

Naselje je dobilo današnje ime po drugi svetovni vojni, ko so kraje s svetniškimi imeni spreminjali v skladu z novo ideologijo, prej pa se je po svetnici iz že zdavnaj porušene cerkvice na jugu naselja imenovalo Sveta Marjeta.⁹¹ Novejša prizadevanja krajanov, da bi naselju vrnilo staro ime, so bila neuspešna.

⁸⁵ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 413.

⁸⁶ Janko Orožen, Zgodovina Celja in okolice, 1. knjiga, str. 474.

⁸⁷ Viljem Pangerl, Od naselja do naselja, str. 132.

⁸⁸ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 13.

⁸⁹ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 415.

⁹⁰ Pavle Merku, Svetniki v slovenskem poimenovanju, str. 81.

⁹¹ Janko Orožen, Zgodovina Celja in okolice, 1. knjiga, str. 474.

Šmartno v Rožni dolini (Š'ma:rtŋ u 'Ro:žŋ do'li:n) – poimenovano po svetem Martinu, ki mu je posvečena župnijska cerkev. Prvotno *šent Martin je prek *Šm̄martin dalo nar. *Šmartan, to pa so analogno po primerih z narečno maskulinizacijo samostalnikov srednjega spola hiperkorektno standardizirali kot ime srednjega spola.⁹²

Šmiklavž (Šmik'la:už) - vas je dobila ime po svetem Miklavžu. Njemu posvečena podružnična cerkev se prvič omenja 1567, zaprta je bila 1787 in je v 19. stoletju propadla. Vas se omenja leta 1457 (Sand Nicla).⁹³ Prvotno *šent Miklavž je prek *Šm̄-miklavž dalo današnje Šmiklavž. Ime vsebuje prilastek šent 'sveti' in ime svetnika, ki mu je posvečena tamkajšnja cerkev.⁹⁴ Osnova krajevnega imena je latinsko ime *Nicolaus*. Začetni *N-* se je spremenil v *M-* verjetno zaradi interference med svetniškima imenoma Mihael in Nikolaj.⁹⁵

Teharje ('Tɛ:ɤarje) – koren imena bi lahko bil v *tih* ali *teh*. 'Tehar' bi bil tisti človek, ki daje drugemu uteho, tolažbo; tako meni tudi Snoj.⁹⁶ Verjetnejša razlaga izhaja iz korena *tih* (pogosto ime na Slovenskem je *Tiha dolina*); prvotni naseljenec se je verjetno imenoval Tihar, pozneje pa je po njem dobila ime vsa naselbina. Zgodovinski viri navajajo nemški imeni 'Tyecharn' (1362) in 'Dyetharn' (1466). Iz zadnjega bi se dalo sklepati, da je krajevno ime nastalo iz osebnega imena 'Diethard' ali kaj podobnega.⁹⁷ Podobno kot pri Prekorju se v mestniku edninski samostalnik spremeni v množinskega: (nar.) na 'Tɛ:ɤarix.

Tremerje (T'rɛ:marje) – kraj se imenuje po prvem naselniku, kmetu, ki se je pisal *Tremar*. Izpeljavo iz osebnega imena potrjujejo tudi listine, v katerih najdemo (l. 1380) ime *Tremesveld*.⁹⁸ Zaradi tega je možno, da ime izvira iz *Tremar'e (pol'e) 'Tremarjevo (polje)', kar bi vsebovalo svojilni prid. oseb. im. *Tremar, katerega hipokoristik v rod. je mogoče videti v srednjeveških zapisih.⁹⁹

⁹² Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 416.

⁹³ Viljem Pangerl, Od naselja do naselja, str. 133.

⁹⁴ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 416.

⁹⁵ Pavle Merku, Svetniki v slovenskem imenoslovju, str. 96.

⁹⁶ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 423.

⁹⁷ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 8-9.

⁹⁸ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 21.

⁹⁹ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 438.

Trnovlje (Tər'no:ɥle) – so največje vaško naselje v celjski okolici. Vas se prvič omenja 1458 (Dürenpuchl).¹⁰⁰ Prvotno *Trново* (*polje/selo*) je izpeljano iz *trn*,¹⁰¹ torej s trnjem zaraščeno področje, ki ga je bilo potrebno za obdelovanje in kasnejše naseljevanje najprej izkrciti.

Vrhe ('Vər:xɛ) – pomenska osnova besede je *vrh*: **vrh**¹⁰² -a m *vrhek*, *vršič*, *vršiček*, *vrhovje*, *vrhoven*, *vrhun*, *vrhunec*, *vrhunski*, *povrh*, *zvrha*, *zvrhan*. Enako je stcslovan. *врѣхъ*, hrv., srb. *vřh*, rus. *vérx*, češ. *vrch*. Pslovan. **vǫrxъ* 'vrh' je dalje enako z lit. *viršùs*, let. *viršus* 'vrh' in sorodno s stind. *vārīyas*- 'višji', *vársistha*- 'najvišji', *varsmán*- 'višina, kar je na vrhu', *vársman*- 'višina, vrh, konica', gr. *hérma* 'oporni steber, greben, grič', lat. *verrūca* 'bradavica', stir. *ferr* 'boljši', kar so vse tvorbe iz ide. baze **u̯ers-*, **u̯rs-* 'mesto (v pokrajini ali na koži), ki je višje od okolice'.

Občnoimenski pomen sloven. *vrh* ni samo 'najvišji del gore, hriba, hribovja ali griča', temveč tudi 'mesto, kjer se pot dvigne najvišje', tj. 'preval'. Krajevno ime *Vrhe* izvira iz prvotnega tož. množ.¹⁰³

Začret (Zač'rje:t) – kraj se omenja 1480 (Tschriet) kot Čret: **čret**¹⁰⁴ -a m, enako **čreta** -e ž nar. štajersko *močviren nižinski svet, porasel s travo in nizkim grmičjem*.

Ime *Začret* so začeli uporabljati pozneje, da so ga ločili od Čreta v teharski župniji.¹⁰⁵ Gre za naselbino 'za čretom', torej za močvirjem.¹⁰⁶

Zadobrova (Za'do:brova) – kraj 'za Dobrovo'(glej Dobrova).

Zagrad (Zag'ra:d) – kraj 'za gradom', v tem primeru veliko naselje v dolini na južni strani celjskega gradu, ki se je razvilo ob reki Ločnici.

Zavrh (Za'vər:x) – prvotno predložna občnoimenska zveza *za vrh* je postala lastno ime (glej Vrhe).

¹⁰⁰ Viljem Pangerl, *Od naselja do naselja*, str. 134.

¹⁰¹ Marko Snoj, *Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen*, str. 439.

¹⁰² Marko Snoj, *Slovenski etimološki slovar*, str. 730

¹⁰³ Marko Snoj, *Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen*, str. 468.

¹⁰⁴ SSKJ, 1. knjiga (A-H), str. 311.

¹⁰⁵ Viljem Pangerl, *Od naselja do naselja*, str. 136.

¹⁰⁶ Josip Brinar, *Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski*, str. 5

Zvodno (Z'vɔ:dŋ) – naselje je nastalo ob potoku Ločnica. Malo više nad mestom, kjer se mu priključi hudourniški Hudičev graben, ki rad poplavlja, so domačini zaradi ugodnih naravnih pogojev uredili ribogojnico. Stara oblika imena (Zavodno) še kaže na njegov nastanek – gre za sklop predloga in samostalnika, ki označuje kraj ob vodi, ali narečno – za vodo.¹⁰⁷ Prvotno *Zvodno (*selo*) vsebuje prid., izpeljan iz sloven. *zvod* 'sotočje'; sloven. *z* < slovan. **sz*.¹⁰⁸

Žepina ('Ž̌ie:pina) – prvič je omenjena leta 1451 (Sepin).¹⁰⁹ Kraj je verjetno dobil svoje ime zaradi velikosti.

SKLEP

Pred zbiranjem podatkov in pričetkom svojega raziskovalnega procesa sem predvidevala, da bom v zbranih imenih našla veliko narečnih ali pogovornih elementov, pa sem na žalost ugotovila, da so skoraj vsa zapisana v knjižni obliki. Ali drugače – zapisano ime v resnici ni ime, ki ga uporabljajo prebivalci. Čeprav svoje teze ne morem povsem potrditi, pa sem se lahko prepričala, da imajo imena, ki jih uporabljamo, v resnici zelo star izvor.

Krajevna lastna imena so večinoma nastala iz občnih imen – iz teh se je najprej oblikovalo hišno ime, potem ledinsko in nazadnje krajevno, npr. *čret* > *Čretnik* > *Črete/Čreje* > *Čret*, *Začret* ali *loka* > *Lokar* > *Na lokih* > *Loče*.

Pri krajevnih imenih prevladuje (takšnih imen je 17) poimenovanje po kakovosti zemljišča (*Čret*, *Loče*, *Brnica*, *Glinsko*, *Lokrovec*, *Ložnica*, *Medlog*, *Osenca*, *Pečovnik*); druge kategorije so zastopane enakovredno (poimenovanje po osebnih imenih, reliefnih značilnostih, (ne)poraslosti zemljišča, načinu kultiviranja zemljišča, namembnosti zemljišča, poimenovanje po najbližji tekoči ali stoječi vodi, prevladujočih rastlinah ali po svetniku).

Večina krajevnih imen na Celjskem je enobesednih (52), dvo- ali večbesednih je malo (11). Dvobesedna imena so sestavljena iz levega pridevniškega prilastka in samostalniškega jedra. Levi prilastek lahko izraža prostorsko, velikostno ali časovno razmerje med dvema

¹⁰⁷ Josip Brinar, Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski, str. 7.

¹⁰⁸ Marko Snoj, Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, str. 484.

¹⁰⁹ Viljem Pangerl, Od naselja do naselja, str. 137.

sosejnjima krajema istega imena (*Spodnja Dobrava, Nova vas*), prostorske razsežnosti (*Dolgo Polje*) ali povezanost z določeno osebo (*Dečkovo naselje*).

V vlogi desnega dopolnila večbesednih imen se največkrat pojavljajo imena večjih bližnjih krajev, najpogosteje za predlogom *pri* (*Jezerce pri Šmartnem*), na predlog *v* pa se navezujejo imena dolin (*Slatina v Rožni dolini*).¹¹⁰

France Bezlaj si je nekoč zastavil vprašanje: Katero poimenovanje je starejše, vas ali selo?¹¹¹ Poimenovanje 'selo' se nam zdi danes zastarelo, mlajše generacije bi prisegle, da ni slovensko, je pa na Celjskem poleg dveh vasi (*Škofja vas, Nova vas*) tudi eno selo (*Selce*).

NAJPOGOSTEJŠA KRAJEVNA IMENA V SLOVENIJI

	Ime naselja	Število naselij z enakim imenom
1.	GRADIŠČE	8
2.	PRISTAVA	8
3.	BREZJE	7
4.	DOLENJA VAS	7
5.	POTOK	7
6.	RAVNE	7
7.	BRDO	6
8.	DOBRAVA	6
9.	DRAGA	6
10.	JAVORJE	6
11.	KAL	6
12.	LAZE	6
13.	LOG	6
14.	PLANINA	6

	Ime naselja	Število naselij z enakim imenom
16.	SELCE	6
17.	TRNOVEC	6
18.	BISTRICA	5
19.	GORENJA VAS	5
20.	GORICA	5
21.	LIPA	5
22.	NOVA VAS	5
23.	PODGORA	5
24.	PODGORJE	5
25.	PODGRAD	5
26.	PONIKVE	5
27.	SELA	5
28.	SELO	5
29.	ŠKOCJAN	5

¹¹⁰ Viktor Majdič, Imena vasi in mest v Sloveniji.

¹¹¹ France Bezlaj, Vas in selo v slovenski onomastiki. JiS, letn.5, št. 7, str. 204-207.

15.	PODKRAJ	6
-----	---------	---

30.	VRH	5
-----	-----	---

Tabela prikazuje trideset najpogostejših imen naselij v Sloveniji. Vsa ta imena se pojavljajo tudi na Celjskem, in sicer kot imena vzpetin, krajev ali ledin. Skoraj vsa so v izhodišču občna, kar pomeni, da gre za zelo preprosto poimenovanje okolice.

Ugotovila sem, da sta najpogostejša korena pri tvorbi krajevnih imen *log* in *loka* (*Ložnica, Medlog, Gložje, Loge, Zalogi; Loče, Loka, Lokrovec*); temu so botrovale naravne danosti: veliko ozemlja se nahaja na z vodo bogati ravnini.

Ugotavljam, pa pri tem nikakor nisem edina,¹¹² da se je skozi čas mnogo lepih slovenskih imen popačilo (npr. *Laundol > Runntal > Runtole*), med drugim tudi zaradi tega, ker so nam usodo (in imena) več kot 1000 let krojili (in zapisovali) tujci. Torej bi lahko rekli, da so nekatera današnja imena samo slovenski prevodi nemških prevodov starih (narečnih) slovenskih besed ...

Marko Snoj pravi, da je predpogoj za uspešno etimološko analizo ne samo upoštevanje morfoloških značilnosti in kritična analiza srednjeveških zapisov, temveč tudi in morda predvsem eksaktna analiza dialektičnih oblik. Standardizacija imen je bila na Slovenskem vse prepogosto v rokah jezikoslovno neizobraženih kartografov, zato je marsikatera knjižna ali poknjižena oblika zavajajoča.¹¹³

Skoraj strašljivo je, če pomislimo, da so bila imena, kot jih v zapisani obliki poznamo danes, odvisna od prevajanja, prilagajanja nemški izreki, spretnosti in izobraženosti zapisovalca, hiperkorekcijam ...

Imen pa se nikakor ne da preučevati samo iz literature; čeprav so stari zapisi v listinah pomembni in odražajo spremembe, ki jih je doživljalo neko krajevno ime, je ob tem potrebno upoštevati narečje, v katerem je ime nastalo, in zemljepisne značilnosti, ki so poimenovanju botrovale. Tako se je treba kdaj posprehoditi med ljudi, koga kaj vprašati ali si ogledati npr.

¹¹² Josip Brinar, *Jezikoslovni izprehodi po okocili celjski*, str. 3.

¹¹³ Marko Snoj, *O etimologiji osebnih in zemljepisnih imen na Slovenskem*, str. 37-40.

nenavadno poimenovana področja. Moje delo je bilo zelo raznovrstno; kadar odgovorov nisem našla v literaturi, sem jih iskala na terenu (ogledi, pogovori z domačini, župnikom). Rezultat mojega dela so razlage, ki jih nisem pričakovala, so pa nadvse zanimive. Vračajo nas v preteklost, seznanjajo nas z zgodovino in razvojem našega jezika, ponujajo nam starejše oblike današnjih besed; učijo nas, da je jezik živ organizem, ki se neprestano razvija in izpopolnjuje, pri čemer pa vseeno ohranja prepoznavne in neizpodbitne temelje. In ravno to zadnje, poznavanje temeljev našega jezika, bo, se mi zdi, odločilnega pomena za nadaljnji obstoj slovenščine.

Za konec ne morem mimo dejstva, da je kraj, v katerem živim, lep, in sicer iz vseh zornih kotov: družbenega, kulturno-zgodovinskega, geografskega, literarnega, jezikovnega ... ali, kot bi rekel Tone Pavček:¹¹⁴

Lepa je moja dežela. Lepa do muke.
Samo tu gruli prsteno grlo rim.
Samo tu so tudi groze manj hude.
Samo tu lahko živim.

UPORABLJENA LITERATURA

1. Šivic Dular, Alenka, 2002: Zgodovina imenoslovja v Sloveniji. Jezikoslovni zapiski: Zbornik Inštituta za slovenski jezik 8, ZRC SAZU. 7-27.
2. Čop, Dušan, 2002: Gorska, terenska (ledinska) in vodna imena v Sloveniji. Jezikoslovni zapiski: Zbornik Inštituta za slovenski jezik 8, ZRC SAZU. 93-108.
3. Bezljaj, France, 1956: Slovenska vodna imena. Ljubljana: SAZU.
4. --, 1977: Etimološki slovar slovenskega jezika, prva knjiga (A-J). Ljubljana: Mladinska knjiga.
5. --, 1982: Etimološki slovar slovenskega jezika, druga knjiga (K-O). Ljubljana: Mladinska knjiga.
6. --, 1995: Etimološki slovar slovenskega jezika, tretja knjiga (P-S). Ljubljana: Mladinska knjiga.

¹¹⁴ Tone Pavček, Take dežele ni.

7. --, 2005: Etimološki slovar slovenskega jezika, četrta knjiga (Š-Ž). Ljubljana: Založba ZRC.
8. --, 1955: Pogovori o jeziku in slovstvu. Maribor: Založba Obzorja.
9. Snoj, Marko, 2009: Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen. Ljubljana: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.
10. --, 2002: O etimologiji osebnih in zemljepisnih imen na Slovenskem. Jezikoslovni zapiski: Zbornik Inštituta za slovenski jezik 8, ZRC SAZU. 37-40.
11. Goropevšek, Branko, 2009: Po kom se imenuje ... Novi tednik (21. 7. – 3. 11. 2009).
12. Slovar slovenskega knjižnega jezika. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1987.
13. Brinar, Josip, 1925: Jezikovni izprehodi po okolici celjski. Celje: Zvezna tiskarna, 1925.
14. Merku, Pavle, 1992: Svetniki v slovenskem imenoslovju. Trst: Mladika.
15. Pangerl, Viljem, 1997: Od naselja do naselja. Vojniški svet v utripu časa. Zbornik ob stoletnici vojniške župnijske cerkve. Vojnik: Turistično društvo.
16. Orožen, Janko, 1971: Zgodovina Celja in okolice, 1. knjiga. Celje: Cetus.
17. --, 1974: Zgodovina Celja in okolice, 2. knjiga. Celje: Aero.
18. Majdič, Viktor, 2002: Imena vasi in mest v Sloveniji. Jezikoslovni zapiski: Zbornik Inštituta za slovenski jezik 8, ZRC SAZU. 81-92.
19. Gradišnik, Janez, 2006: Nemško-slovenski, slovensko-nemški slovar. Maribor: Založba Obzorja.
20. Pavček, Tone, 1988: Goličava. Ljubljana: Mladinska knjiga.

SPLETNI VIR

<http://www.modrijan.si/slv/Knjizni-program/Knjizni-program/Knjige/slovarji/Etimoloski-slovar-slovenskih-zemljepisnih-imen> (6. 1. 2011)